2015D08919

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Financiën heeft op 11 maart 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 23 februari 2015 over de start Europese bankenunie en werkafspraken bij ingrepen in de financiële sector (Kamerstuk 21501-07, nr. 1241).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de start van de Europese bankenunie en de werkafspraken bij ingrepen in de financiële sector. De leden willen naar aanleiding daarvan nog een aantal vragen aan de Minister stellen.

De besluitvorming over de afwikkeling van Nederlandse banken vindt voortaan plaats binnen een Europees gereguleerd kader Bank Recovery Resolution Directive (BRRD). De leden lezen dat er geen sprake meer zal zijn van voorgaande betrokkenheid van het nationale parlement bij besluitvorming over afwikkeling van een Nederlandse bank, omdat het nationale parlementaire budgetrecht niet langer in het geding is bij de afwikkeling van een bank. De leden van de fractie van de VVD vinden het logisch dat als het nationale parlementaire budgetrecht niet meer in het geding is, de betrokkenheid van het nationale parlement ook niet meer aanwezig is. De vraag is wel of het Europees parlement in dit verband dan eenzelfde c.q. vergelijkbare rol krijgt als het nationale parlement nu. Wie neemt de rol over van het nationale parlement in de nieuwe situatie vanuit het budgetrecht en/of vanuit democratische legitimatie?

Het Europese resolutiefonds zal in de begintijd zeker nog niet volledig gevuld zijn en in sommige extreme gevallen zal het fonds van € 50 miljard niet genoeg kunnen zijn. Wat zijn de werkafspraken als het Europese resolutiefonds onverhoopt onvoldoende middelen mocht blijken te bevatten en uiteindelijk wel weer het nationale parlementaire budgetrecht in het geding is voor de afwikkeling van een bank? In welke situatie zou dit nog kunnen voorkomen? Wat zijn de opeenvolgende achtervangopties indien de nationale pijler in het Europese resolutiefonds onverhoopt niet voldoende mocht blijken voor de afwikkeling van een bank?

De leden van de VVD-fractie lezen dat vooraf informatie-uitwisseling met het nationale parlement binnen het Europees kader niet is toegestaan. Is informatie-uitwisseling wel toegestaan met het Europees parlement?

Nationale parlementen krijgen jaarlijks een verslag van de Single Resolution Board (SRB) toegestuurd over de uitvoering van de aan de SRB opgedragen taken. In welke situaties vindt er nog een tussentijds verslag plaats? Vindt er tussentijds bij het gebruikmaken van het «nationale deel» van het Europese resolutiefonds ook direct melding plaats aan de nationale parlementen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de voorkeur van de Minister uitgaat naar het niet maken van een schriftelijk verslag van de vertrouwelijke overleggen (in die gevallen dat het niet gaat om een Europese bevoegdheid), omdat dit kan leiden tot een inhoudelijk formeler overleg, waardoor een minder open gedachtewisseling kan plaatsvinden. De leden van de fractie van de VVD kunnen deze redenering van de Minister volgen. Deze leden hechten aan de meest uitgebreide inhoudelijke informatie zonder terughoudendheid bij dit soort overleggen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Minister de Tweede Kamer aanbeveelt om een eigen complianceregeling te ontwikkelen waarin wordt geregeld hoe om te gaan met de vertrouwelijke aard van eventuele toekomstige overleggen. De Kamerleden zijn al gebonden aan geheimhouding. Wat is nut en noodzaak én toegevoegde waarde van een dergelijke complianceregeling bovenop de al bestaande zaken die zijn geregeld omtrent geheimhouding voor Kamerleden? Is er de afgelopen

periode aanleiding geweest om tot deze aanbeveling te komen? Zo ja, welke? Hoe moet deze aanbeveling gezien worden in relatie tot de eerdere opmerking van de Minister dat hij geen verslag wil maken van het overleg?

Ten aanzien van het voorgestelde informatieprotocol in de bijlage hebben de leden van de VVD-fractie ook nog een aantal vragen.
Met betrekking tot het informeren van de fractievoorzitter is op dit moment afgesproken dat het Kamerlid daarvan melding maakt bij de griffier van de Kamercommissie. Blijft dit in stand?
Wie heeft inzage in de vertrouwelijk opgestelde en getoonde presentaties van de zijde van Financiën en van de Nederlandsche Bank (DNB?) Is dat alleen het Kamerlid of ook de fractievoorzitter?
Wat is de afspraak bij wijziging van het woordvoerderschap binnen een fractie en/of een nieuw Kamerlid dat woordvoerder wordt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorstel van de Minister voor concrete werkafspraken met betrekking tot niet-bancaire instellingen. Eén van de aanbevelingen van de commissie De Wit was het opstellen van een informatieprotocol. De leden van de PvdA-fractie vinden het daarom positief dat de Minister nu een voorstel doet voor concrete werkafspraken en zij kunnen ook grotendeels instemmen met het voorgestelde informatieprotocol. De genoemde leden hebben echter nog enkele vragen.

De Minister schrijft dat als DNB binnen het Single Resolution Mechanism (SRM) als nationale afwikkelingsautoriteit besluit over de afwikkeling van een niet-significante bank in Nederland, de «verantwoording geschiedt op een wijze die vergelijkbaar is met de wijze van verantwoording over ingrepen bij andere financiële instellingen dan banken.» De leden van de PvdA-fractie vragen of dit ook betekent dat de Minister voornemens is de Tweede Kamer op vergelijkbare wijze te informeren, en is dit eigenlijk mogelijk binnen het Europese kader of bestaat de kans dat dergelijke werkafspraken moeten worden teruggedraaid? Zo nee, wat zijn in de beschreven situatie de mogelijkheden om de Tweede Kamer tijdig te informeren?

De Minister stelt voor vertrouwelijk (mondeling) overleg te laten plaatsvinden op het moment dat niet kan worden uitgesloten dat een interventiemaatregel moet worden getroffen en de aanleiding en mogelijke oplossingsrichtingen voldoende in kaart zijn gebracht. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister nader toe te lichten waarom wordt voorgesteld pas overleg te laten plaatsvinden op het moment dat zowel de aanleiding als de mogelijke oplossingsrichtingen voldoende in kaart zijn gebracht, en bijvoorbeeld niet op het moment dat het overheidsingrijpen waarschijnlijk is.

Tot slot ontvangen de leden van de PvdA-fractie graag een nadere argumentatie over het voorstel van de Minister om niet aan verslaglegging te doen. De argumentatie is dat de overleggen formeler van aard worden, waardoor de gedachtewisseling minder open zou worden. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister of dit voor alle vormen van verslaglegging geldt, voor een woordelijk verslag is deze redenering wellicht meer valide dan voor een verslag op hoofdlijnen. Zou de Minister in het belang van een goede verantwoording van het parlement nog eens in kunnen gaan op de modaliteit van een verslag van het gesprek op hoofdlijnen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsbrief over de start van de Europese bankenunie en werkafspraken bij ingrepen in de financiële sector. Zij hebben hierover de volgende vragen.
De leden van de SP-fractie lezen dat DNB de Minister van Financiën op de hoogte dient te brengen van de ontwikkelingen bij een bank die de stabiliteit van het Nederlandse financiële stelsel in gevaar kan brengen. Graag vernemen de leden welk protocol hiervoor wordt toegepast.

Wat betekent de politieke verantwoordelijkheid van de Minister van Financien voor de stabiliteit van het financiële stelsel voor de manier waarop hij geïnformeerd wil worden over besluiten en discussies die spelen binnen de SRB? Op welk moment wordt de Minister van Financien op de hoogte gesteld van beslissingen die door de SRB worden genomen ten aanzien van significante banken? De leden van de SP-fractie lezen dat DNB de Minister van Financiën op de hoogte dient te brengen van de ontwikkelingen bij een bank die de stabiliteit van het Nederlandse financiële stelsel in gevaar kan brengen. In welk stadium zou dit moeten gebeuren? Graag vernemen de leden welk protocol hiervoor wordt toegepast.

Waarom heeft de Minister alleen een informatieprotocol vastgesteld ten aanzien van niet-bancaire instellingen? Welke afspraken wil hij maken ten aanzien van bancaire instellingen en maakt hij daarbij onderscheid naar significante en niet-significante banken? Welke mogelijkheden heeft het nationale parlement om in een zo vroeg mogelijk stadium vertrouwelijk geïnformeerd te worden over relevante ontwikkelingen binnen de SRB ten aanzien van banken in Nederland?

De leden zijn verbaasd over de afhoudende houding ten aanzien van het doen van schriftelijke verslaglegging van vertrouwelijke briefings, waartoe besloten is in de aangenomen motie Merkies. De Minister geeft aan het belang van verantwoording achteraf te onderkennen. Hoe kan daar volgens hem gevolg aan worden gegeven? Erkent de Minister dat ook bij schriftelijke verslaglegging de geheimhouding nog steeds prima kan worden gewaarborgd?
In dit verband lezen de leden in de bijlage (informatieprotocol m.b.t. niet-bancaire instellingen) dat er een hard copy van de door Financiën en/of DNB gegeven presentatie(s) aan de griffier van de commissie ter hand worden gesteld, en achter slot en grendel worden bewaard. Is de Minister het er mee eens dat dit ook prima kan gebeuren met een verslag dat is gemaakt van een vertrouwelijk overleg?

Ook lezen de leden van de fractie van de SP in de bijlage dat het eerste vertrouwelijke overleg plaatsvindt op initiatief van de Minister. Ze pleiten ervoor dat (een meerderheid in) de Kamer ook een verzoek kan doen voor een vertrouwelijk overleg over een financiële instelling indien zij daar noodzaak toe ziet. Hoe oordeelt de Minister over dit voorstel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister en stellen enkele vragen.

Verantwoording

Besluitvorming over afwikkeling van banken verschuift voor een groot gedeelte van nationale parlementen naar het Europees parlement. Zo ook de verantwoording over eventuele afwikkelingen van banken. De leden

van de CDA-fractie vragen of het klopt dat de verantwoording die wordt gegeven aan het nationale parlement bestaat uit een (1) verslag van de SRB over de uitvoering van de aan de SRB opgedragen taken, (2) het eventueel uitnodigen van de voorzitter van de SRB en het (3) uitnodigen van een vertegenwoordiger van DNB (afwikkelautoriteit)? Daarnaast vragen de leden ook of er nog andere manieren zijn waarop het nationale parlement achteraf verantwoording krijgt?

Van taken die echter aan nationale organen zijn opgedragen wordt wel verwacht dat op nationaal niveau en via nationale procedures verantwoording wordt gegeven aan het parlement. De leden van de CDA-fractie vragen op welke taken, naast het afwikkelen van niet-significante banken, de Minister dan precies doelt?

Ingrijpen door de Minister van Financiën

De afwikkeling van banken ligt voor een groot deel in handen van Europese autoriteiten. Dit geldt niet voor alle financiële instellingen zoals bijvoorbeeld verzekeraars. In de brief wordt aangegeven dat er zich situaties kunnen voordoen waarin een beroep moet worden gedaan op nationale publieke middelen. De leden van de CDA-fractie vragen of de Minister een situatie zou kunnen schetsen waarin een beroep moet worden gedaan op nationale publieke middelen en welke procedures dan op nationaal niveau moeten worden doorlopen?

Verslaglegging

De Minister wil geen schriftelijk verslag op laten maken van vertrouwelijke overleggen omdat hij bang is dat er dan een minder open gedachtewisseling ontstaat. De leden van de CDA-fractie vragen of er naast deze afweging nog andere afwegingen zijn gemaakt om vertrouwelijke overleggen niet schriftelijk te willen vastleggen?

Complianceregeling Kamerleden

Informatie die aan de orde kan komen tijdens gesprekken of overleggen met Kamerleden kunnen zeer vertrouwelijk zijn. De Minister beveelt Kamerleden daarom aan om een eigen complianceregeling te ontwikkelen. De leden van de CDA-fractie vragen welke rol de Minister hier voor zichzelf ziet weggelegd en een mening over wanneer een dergelijke regeling gereed zou moeten zijn.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de start van de Europese bankenunie en de gevolgen daarvan voor werkafspraken met de Tweede Kamer aangaande informatieverschaffing over ingrepen in de financiële sector.

Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

Allereerst spreken de leden van de PVV-fractie zorgen uit over het gegeven dat de besluitvorming over de afwikkeling van Nederlandse banken voortaan binnen een Europees gereguleerd kader plaatsvindt, waarbij er geen sprake meer zal zijn van voorafgaande betrokkenheid van het nationale parlement bij besluitvorming over afwikkeling van een Nederlandse bank. Bovendien wordt in dit verband binnen het Europees kader informatie-uitwisseling vooraf met het nationale parlement niet toegestaan.

Graag zouden de leden van de PVV-fractie willen weten wat hier de mogelijke negatieve gevolgen van kunnen zijn. Welke mogelijkheden zijn er nog om de informatie-uitwisseling vooraf met het nationale parlement alsnog toe te laten staan? Kan de Minister duidelijk aangeven welke taken de nationale parlementen precies hebben bij de afwikkeling van banken zonder te verwijzen naar de SRM-verordening?

Verder krijgen nationale parlementen jaarlijks een verslag van de SRB toegestuurd over de uitvoering van de aan de SRB opgedragen taken en kunnen zij vragen en opmerkingen bij de SRB indienen ten aanzien van de aan de SRB toevertrouwde verantwoordelijkheden. De leden van de PVV-fractie willen weten hoe zwaar het indienen van deze vragen en opmerkingen zal wegen. In hoeverre kunnen de nationale parlementen hiermee bijvoorbeeld enige druk uitoefenen op de SRB? Wat gebeurt er precies en welke maatregelen kunnen worden getroffen als nationale parlementen het niet eens zijn met een bepaald besluit?

Verder zal DNB voor Nederland als de nationale afwikkelingsautoriteit zitting nemen in de SRB. De leden van de PVV-fractie ontvangen graag een compleet overzicht van degenen die zitting nemen in de SRB. Nemen de verschillende nationale afwikkelingsautoriteiten in gelijke mate zitting in de SRB? Zo neen, welke verdeelsleutel is hierbij toegepast?
Kan de Minister verder per jaar een overzicht geven van de bezoldiging van alle bestuursleden van SRB?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de ChristenUnie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van brief over «Start Europese bankenunie en werkafspraken bij ingrepen in de financiële sector. Zij willen de Minister graag nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat er sprake kan zijn van een situatie waarbij DNB binnen het SRM als nationale afwikkelingsautoriteit besluit over de afwikkeling van een niet-significante bank in Nederland (voor zover de ECB het directe toezicht op de bank niet naar zich toe heeft getrokken). Hierbij is volgens genoemde leden toch sprake van een nationale ingreep door DNB, waarbij de Minister van Financiën politiek verantwoordelijk is. Op welke wijze wordt het nationale parlement in dit geval dan betrokken bij de besluitvorming over de afwikkeling van deze niet-significante bank, zo vragen deze leden. Is het informatieprotocol dan toch niet eveneens van toepassing?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met enige verbazing kennisgenomen van de reactie van de Minister op de motie Merkies (Kamerstuk 31 980, nr.79). Zij vragen de Minister nader te beargumenteren waarom verslaglegging van een vertrouwelijk overleg zal leiden tot een minder open gedachtewisseling in een dergelijk overleg.

Ten aanzien van het verstrekken van toezichtvertrouwelijke informatie in een vertrouwelijk overleg vragen de leden van de ChristenUnie-fractie naar de stand van zaken van de uitvoering van aanbeveling 12 van de Commissie De Wit over een nadere invulling van het begrip toezichtvertrouwelijkheid in meer materiële zin.